

[Bjerre.]

har tiltrådt betænkningen, men jeg kunne godt lide at vide, hvor mange tilfælde det drejer sig om. Der står i betænkningen, at man har ønsket at medvirke til en lovgivning, der viser tilbørlig hensyntagen til og imødekommethed overfor de forskellige interesser i sagen, og der er i udvalget enighed om, at lovforslaget åbner mulighed for at nå til en løsning i mange tilfælde, hvor præstegårdsjorden hidtil har ligget som en hindring både for en god jordfordeling og for erhvervelse af tillægsgjord til indeklemte husmandsbrug. Ja, det tilsagn står jeg ved til hver en tid, og jeg tror også, jeg kan få mit parti til at stå bag det. Vi burde derfor forsøge endnu en gang at nå til en ordening på bred basis. Det er det jeg stadig ønsker.

Det er sagt, at min partifælle i folketinget udtalte, at frivilligheden var en svaghed ved lovforslaget. Ja, det er muligvis rigtigt; det er i alt fald rigtigt, at han har sagt det. Men jeg må også gøre opmærksom på, at vi forsåvidt har accepteret det derved, at vi har stillet vort ændringsforslag. Vi er derigennem gået ind på, at den højtærede kirkeminister kan træffe endelig bestemmelse; det kan man da ikke komme uden om, hvis man ser på lovforslagets § 9, hvori der står, at hvis man ikke kan komme til enighed, skal ministeren gøre sådan og sådan. Det er i og for sig kun slutningen vedrørende betalingen, vi ønsker ændret. Vi har altså derfor forsåvidt accepteret, at der ikke mere er tale om en fuldstændig frivillig ordening; vi har indset, at man muligvis bør gå over til at træffe en endelig afgørelse, og at det skal være ministeren, der træffer denne afgørelse. Men jeg må tilbagevise, at dette skulle være udtryk for, at vi i den forstand har ændret holdning. Vi er gået med til denne ordening ud fra den forudsætning, at også vi ønsker at vise villighed, men vi har ønsket at stille det pågældende ændringsforslag, og jeg håber stadig, at det vil blive vedtaget.

Krup: Den højtærede kirkeminister fandt det påfaldende, at jeg holdt Hans Jepsen Christensens tale. Ja, det er i og for sig også beklageligt, men jeg er desværre kun sjællænder. Jeg ville ønske, at jeg var sønderjyde, i hvert fald med henblik på denne sag, og at jeg som følge deraf havde

det plus, som den højtærede kirkeminister selv og de tre andre ordførere i denne sag har; men jeg er som sagt desværre kun sjællænder. Jeg må derfor søge oplysninger fra Sønderjylland og sønderjyske kredse om stemningen dernede, så godt jeg kan, og jeg finder ikke bedre udtryk for denne stemning, end der står i den artikel, som jeg her har refereret noget af, og som er skrevet af den gamle ansete venstremænd Jepsen Christensen. Jeg finder det uberettiget at sige, at han står ene, således som det er blevet sagt her, og jeg mener, at jeg, efter at de sønderjyske menighedsråds plenarforsamling — det var et udtryk kirkeministeren selv brugte — har udtalt sig fuldkommen i tilslutning til, hvad Jepsen Christensen har udtrykt som sin mening i denne sag, næsten har ramt det rigtige i min skildring af den stemning, der rører sig nede i Sønderjylland.

Jeg må tilstå, at jeg undrer mig noget over de stærke udtryk, den højtærede kirkeminister brugte før. Det, vi behandler her, er jo i virkeligheden et rent ekspropriationslovforslag, idet det foreslås, at man ved hjælp af en lov tager jord, som er i — skal vi sige — offentlig eje, i hvert tilfælde i en andens eje, og bruger den, som lovforslaget nu fastsætter. Ifølge grundlovens bestemmelser kan en ekspropriationslov kun gennemføres, når ekspropriationen sker til gavn for almenvellet, og når jorden tages til fuld handelsværdi. Det er netop i denne forbindelse jeg synes, den højtærede kirkeminister bruger stærke udtryk, for menighedsrådene dernede har efter min opfattelse ret, når de siger, at der her ikke er tale om fuld handelsværdi. Selve lovforslaget giver da også den betragtning ret, at det ikke er tale om fuld handelsværdi, idet der ifølge lovforslaget kan udredes et tillæg på 2 pct. af grundværdien i 20 år og et vist tilskud i 10 år for afsavn. Det vil altså sige, at når disse 20 år og 10 år er gået, er man nede på en helt anden pris, og kun ved hjælp af midlertidige tilskud kan man komme op på det, som egentlig er den virkelige pris. Den højtærede kirkeminister siger, at når man ikke kan anse dette for særdeles lempeligt, må han betegne det som fanatisme eller hårdkogt stædighed. Jeg synes, det er hårde ord, og at det er sat lidt stærkere op, end vi plejer at gøre det her, men det er en sag